

Komplexní čísla

D: **Komplexním číslem** se nazývá výraz tvaru $a + bi$, kde a, b jsou reálná čísla a i je číslo, pro které platí $i^2 = -1$. V komplexním čísle $a + bi$ se číslo a nazývá **reálná část**, číslo b **imaginární část** a číslo i **imaginární jednotka**.

D: Zápis komplexního čísla z ve tvaru $a + bi$ se nazývá **algebraický tvar komplexního čísla z** .

Čísla $a + bi$, pro které je $b \neq 0$, se nazývají **imaginární**, je-li navíc ještě $a = 0$ nazývají se **ryze imaginární**.

Čísla $a + bi$, pro které je $b = 0$, jsou čísla reálná.

Operace s komplexními čísly a jejich vlastnosti

1. **sčítání** - pro každá dvě komplexní čísla $z_1 = a + bi$ a $z_2 = c + di$ platí:

$$z_1 + z_2 = (a + b \cdot i) + (c + d \cdot i) = (a + c) + (b + d)i$$

2. **násobení** - pro každá dvě komplexní čísla $z_1 = a + bi$ a $z_2 = c + di$ platí:

$$z_1 \cdot z_2 = (a + b \cdot i) \cdot (c + d \cdot i) = (ac - bd) + (ad + bc)i$$

Poznámka: Sčítání a násobení komplexních čísel se tedy provádí analogicky jako sčítání a násobení polynomů.

3. **opačné číslo** - ke každému komplexnímu číslu $z = a + bi$ existuje číslo z' tak, že platí: $z + z' = 0$; číslo $z' = -a - bi$ je číslo opačné k číslu z .

4. **rozdíl** $z_1 - z_2$ komplexních čísel z_1, z_2 je součet čísla z_1 a čísla opačného ke komplexnímu číslu z_2 : $z_1 - z_2 = z_1 + (-z_2)$

5. **rovnost** dvou komplexních čísel $a + bi$ a $c + di$ nastává právě tehdy, když $a = c \wedge b = d$

6. **číslo komplexně sdružené** (komplexní číslo sdružené) s číslem $z = a + bi$ je číslo $\bar{z} = a - bi$

V: Součin komplexního čísla z a čísla \bar{z} s ním sdruženého je reálné nezáporné číslo, přičemž rovnost $z \cdot \bar{z} = 0$ nastává pouze pro případ $z = 0$.

Důkaz: dosazením

7. **podíl** $\frac{z_1}{z_2}$ komplexních čísel z_1 a $z_2 \neq 0$ je součin čísla z_1 a čísla převráceného k číslu z_2 ;

$$\text{postup: } \frac{z_1}{z_2} = \frac{z_1}{z_2} \cdot \frac{\bar{z}_2}{\bar{z}_2}$$

V: Pro libovolná komplexní čísla $z, z_1, z_2, z_3 \neq 0$ platí: $\overline{-z} = -\bar{z}$, $\overline{z_1 \pm z_2} = \bar{z}_1 \pm \bar{z}_2$, $\overline{z_1 \cdot z_2} = \bar{z}_1 \cdot \bar{z}_2$ a

$$\overline{\left(\frac{z}{z_3}\right)} = \frac{\bar{z}}{\bar{z}_3}.$$

Důkaz: rozepsáním

Příklady: Necht' $z_1 = 3 - i$ a $z_2 = 2 + 5i$ jsou komplexní čísla. Potom:

$$z_1 + z_2 = 3 - i + 2 + 5i = 5 + 4i$$

$$z_1 \cdot z_2 = (3 - i)(2 + 5i) = 6 + 15i - 2i - 5i^2 = 6 + 15i - 2i + 5 = 11 + 13i$$

$$z'_1 = -3 + i, z'_2 = -2 - 5i$$

$$z_1 - z_2 = 3 - i - (2 + 5i) = 3 - i - 2 - 5i = 1 - 6i$$

$$\bar{z}_1 = 3 + i, \bar{z}_2 = 2 - 5i$$

$$\frac{z_1}{z_2} = \frac{3 - i}{2 + 5i} = \frac{3 - i}{2 + 5i} \cdot \frac{2 - 5i}{2 - 5i} = \frac{6 - 15i - 2i + 5i^2}{4 - 25i^2} = \frac{6 - 15i - 2i - 5}{4 + 25} = \frac{1 - 17i}{29} = \frac{1}{29} - \frac{17}{29}i$$